

re Öddlighetens sjustjerniga krona, samt öfverst på Pyramiden stod en Wase i en sexuddig Stjerna. Omkring Pyramiden swäfwade Genier med lageratwistar och palmer i deras händer. Konung GUSTAF III framspade på Twedrägten med ormar i håret och sacklan i den ena handen, och i den andra det namnkunniga Gyllene Äpplet med påskrift: η ναλιότη λάβεται (åt den skönaste). Under denna Transparent stodo följande Verser:

Han bröt förtryckets wäld och twedrägts
tyrani,
Gaf obling, frihet, lag och frid åt
Sweriges bygder;
Och nåt han från des Thron gick att des
Styds gud bli,
Regerar der ännu i samma namn och
dygder.

Den andra Transparenten förestälde Apollo, sittande öfverst i skyn med lyran. Under swäfwade Snillet öfwer en del af Jordens Flotet, utmärkt med Sweriges Wapen, som ränder en sackla i Solens eld, och wid des sida planerar Konung GUSTAF III:s Genie, med des Chiffre på en Sköld, afhöljande ett täckelse hwarunder några af laster.

sterne dåldt sig, såsom Skrymtan, Häm-
den, Afunden och Förtsiflan, hvilka nå
taga flykten. Under lästes:

Den fordna Promété gaf lifwets eld åt
jorden,

En lika magt bland oss åt GUSTAF blef
bestärd.

Han sade: An en Sol skall lysa öfwer
Norden;

Och hon gick upp i Snilletts werld.

Den tredje Transparenten förestälde en
af Cypreker omgifwen Sarcophag. Bak-
om den, reste sig en Colonne-Rostrale, om-
ringad af både antika och moderna Wapen
samt Rustningar och Trophæer; bland dem
stodo äfwen twänne Sköldar med GUSTAF
III:s Chiffre och Sveriges Wapen med Wa-
sen midt emellan. På ena sidan låg en
Grynx wid foten af Sarcophagen, och fram-
för öppningen af densamma stod en Genie,
som på den ena armen bar en Sköld med
H. R. H. Prinsessans Chiffre och Dwed-
lingburgska Wapnet, och med den andra han-
den strödde blommor på grafwen. Bredwid
denna Genie stod ett antikt lågre Altare, på
hvilket brann en offer-låga. På samma
Altare war målad en Stork, som hos de
gamle war Tacksamhetens och Erkänslans em-
blem. På

På sjelfwa Sarcophagen stod denna
inscription:

Extinctus amabitur idem.

(Ännu lika ämt älskas den afledne).

och under Transparenten, följande Verser:

Kung, Menskja, Hjelte, Wis, Sagstiftare
och Stor;

Hwad offer fins som ren ej gafs åt GUSTAFS
minne?

Ett enda återstod: och äfwen detta brinne
För Wänskapen och för en Bror.

På Kongl. Berge Collegium: Mer-
curius och Vulcanus, Handeln och Berge-
nåringen, hwilka räcka hwarandra handen.
Deröfwer Konung GUSTAF III:s med stjer-
nor omgifna Chiffre, hwarunder lästes:

Tuis auspiciis concordet et prosperi.

(Under ditt beskydd enige och lycklige.)

På Kongl. Wetenskaps Academiens
Zuo: Sveriges Wapen, Tre Kronor, upp-
lyst af Nordstiernan, placerad mitt emellan
dem. Öfwer henne syntes en stor Kongl.
Krona; nedantill lästes:

Kongl. Wetenskaps. Academien
beskyddad.

Kongl. Målare, och Bildhuggares
Academien, som på den 24 Jan. firar
 sin årliga Högtidsdag och tillika åminnelsen
 af sin stiftelse, hade utanför sitt Hus emot
 den öppna platsen låtit uppföra en decora-
 tion föreställande ingången till Konsternas
 Tempel, med öfverskrift:

Kongl. Målare, och Bildhuggare, Aca-
demien stadgad den 5 Januarii 1773.

på hwilken dag Akademien af Högfästlig
 Konungen erhöll sina Statuter och sattes i
 verksamhet. Denna decoration som skulle
 contourerne eclaireras af lampor, kunde dock
 för blåsten ej hållas lysande.

Kongl. Swenska Theatern hade utan-
 före södra sidan af Spectakelhuset låtit be-
 reda en Illumination, som blåswådet hin-
 drade att sätta i fullbordan.

På Rådhuset: Konungens Medaillon
 med omskrift: **GUSTAF III, Sweriges**
Konung, upphöjes af Gudinnan Svea till
 Öddligheten, föreståld i en ung bewingad
 Qwinnas stjernad, hållande i ena handen en
 stjernkrans, och i den andra Ewighetens em-
 blem, en orm i ring. Öfver Medaillonens
 häl,

hålla Ryktet och Åran en Frans af Lager.
 Wid Sweas fötter sitter Historien som
 upptecknar Konungens dater i en öpnad bok,
 som hvilat på wingarna af Tiden, utmärkt
 med Saturns figur. Underkriften (hämtad
 utur Orden till musiken wid Högstsal. Ko-
 nungens Jordsåstning):

Beundrad Han den spira burit,
 Som Börden i Hans händer lagt.
 I Striden Han deß lagrar skurit,
 I Freden dyrkades Hans magt.

På Bösen: Mercurius och Minerva,
 omgifne af Handels, Konsternas och Slöj-
 dernas attributer, och emellan dem Konung
 GUSTAF III:s Namnchiffre.

I Kongl. Patriotiska Sällskapets
 Biblioteks-rum: Högstsalig Konungens
 Buste i en Lund. På afstånd Angar, Går-
 den och Odlingar. På Piedestalen lästes:
 d. XII Febr. MDCCLXXII. Sällskapets
 Inskriftsedag; och underst deßa ord, ur
 Virgils 5:te Eclog:

Ipsa sonant arbusta Deus, Deus ille.

(Lunderna ljuda Hans lof; Hans minne
 dyrkas af Bygden.)

Sos Sans Excellence m. m. Herr
Grewer Ruth: Högstsal. Konungens Sta-
tue efter Hof-Intendenten *Sergells* modell;
på afstånd syntes Armeens Flotta; bred-
wid Statuen ett antåndt Altare med på-
skrift:

Veteris Vestigia Flammæ.

(Spår efter en gammal låga.)

Öswanføre Statuen syntes Odödlighe-
tens Tempel i hwars Architrav war inristat:
Aere perennius (waragtigare än metallen)
och hwardöfwer Carlawagnen swäfwade.

Sos f. d. Öfwer-Ståthållaren, Ge-
neralen m. m. Herr Friherre *Armfelt*:
Högstsalig Konungens Statue; omgifwen
af en Gloria som bestrålar den delen af
Jordklotet, som utgör Sverige. Öfwer-
striften war:

Herent infixi pectore vultus verbaque,
som nederst på Tasslan war öfversatt på
Swenska:

Djupt sitter bilden qwar i hjertat,
Djupt hwad Han talat.

Sos Öfwerste-Kammar-Junkaren
m. m. Herr Baron *Flemming*: *Herculis*
Apo:

Apotheos, sådan den föreställes på Högstsalig Konungens Begravnings-Meddaille med dess Legende: Majorque videri cœpit 1792.

På Kirsteinska Huset wid Munkbron hade Sällskapet Nytt och Nöje föreställt Sång-Gudinnorna samlade kring GUSTAF III:s Buste, hembärande tacksamhetsoffer för njutet bestydd och uppmuntran under Konungens Regering: Underskriften:

Ac etc ålskadtt minne.

På Kongl. Skeppsholmen: En Glob med Högstsalig Konungens frönta Namnschiffre samt årtalet 1790. På sidorna Arméens-Flottas Flagg och Wimplar, på hvilka Konungens Wapen woro tecknade.

Sos Professorens och Riddarens Bredda: En Minerva Pacifera, som tillika förestälde Rättvisan, stödjande handen på en Sköld, prydd med Högstsalig Konung GUSTAF III:s och Hans nu regerande Maj:ts Konung GUSTAF IV ADOLFS Husvuden, inneslutne af Öddlighetens Sinnesbild, den ringade Demen, och omgifne af sammanflätade Lagrar och Sköld. Skölden uppbars af en Cub, Ständagrighetens

tens och Styrkans Sinnebild, wid hwars basis syntes Emblemerna af de Fria Konsterna, såsom Pyran, Paletten, Antika, Torsten med flere. Rättwisans Atributer, Wigtstakalen och Swärdet, sammanfattades af Gudinnans wenstra hand. På bröstet bar hon Sanningens Symbolum, Solen. Wid Gudinnans fötter syntes den henne helgade Uaglan, som tillika är en bild af Waksamheten. Inunder lästes Dessa ord:

Förenar och Förewigar.

Stockholms Brandförsäkrings Con-
tors Direction hade utmärkt sitt Hus ge-
nom en lika rit som smakfull Clairering.

Sos Möbelhandlaren *Palin*: Wär nu
regerande Allernädigste Konungs och Drott-
nings Namnchiffre utmärkt genom runda
hwita och scintilerande glas som mot den
swarta botten gjorde en ganska god effect.

Sos Sof-Conditorn *Burman*: Högsta
salig Konungens Buste, gjuten i gips, i en
nische anbragt, och genom bakom och på so-
forna placerade lampor upplyst.

Hans

Hans Majestät, beledsagad af Tjenstgörande General-Adjutanten för Armeen, Hans Excellence General en Chef m. m. Herr Grefve Klingspor och Hans Excellence Herr Grefwen och Öfver-Ståthållaren, tillika med Konungens Wakt, behagade till häst hela Staden igenom åskåda Illumination, och lemnade öfverallt Des Rådiga uppmärksamhet åt invånarnes beundande, att åsven på detta sätt sira detta högtidliga tillfälle. Konungen åtföljdes hela aftonen af Folkets glädjerop och lifliga trohetsbetygelseser.

Hennes Majestät Drottningen med des Suite i wagnar, samt hela den öfriga Kongl. Familjen behagade likaledes taga Illumination i ögonsigte och med wälbehag densamma anse. Under Illumination uppfördes med Vocal- och Instrumental-musik Folsången i Storkyrkans, i Adolf Fredriks och i Catharinae Kyrktoorn. För att åsven meddela känslan af Högtidens glädje, så wäl åt den ringare, som åt den torstigare delen af Folket, hade Magistraten och Borgerskapet icke allenast låtit utdela penningar bland åtskillige af Stadens Arbetsmanskap, utan och på samtelige Fattighusen och på Drottninghuset låtit föranstalta om måltider, till hwilka Fattighushjonen blifwit bud-

ne,

ne, så att dessa dagar woro festliga för hela Stockholm.

Lysande Konungastad! om i lugn du dig
 lemnar åt glädjen,
 Om ej fientliga swärd blodade än dina
 torg,
 Om ej Kamenerna flytt för den sköfande,
 fräcke Soldaten,
 Om ej din Idoghets frugt Gwirige plun-
 draren bröt;
 Derföre tacka din Kung som med lands-
 faderlig omsorg,
 Med oryggeligt mod, wetat betrygga din
 ro.
 Och utur målnen hör Hans Faderns tjusande
 stämma,
 Der Han af lager bekrönt, synes bland
 dygdernas tropp,
 Wanda ännu en gång till sitt älskade Swea
 tillbaka,
 Zalande ännu så mild såsom i lifwet Han
 war:
 "Ljus är Kärlekens gård och Wänskapens
 heliga hägkoinst,
 Uttrad i Skaldens sång, eller i Saknadens
 tår;
 Ljusware dubbelt likwäl är för det ädlare
 hjertat

Att

Att sin åminnelse se firad med tåflan i
 dygd.
 Wisen Er wördnad för mig I barn af mitt
 lämnade Rike!
 Med ett fördubblat nit, värma och kärlek
 för pligt.
 Med en fördubblad Tro för Er Kung! —
 med lysande bragder,
 Med bemöddanden för sanning och odling
 och ljus.
 Hedren mitt minne så! — Hwad I från
 flygtade dagar
 Åren mig skyldige det återbetalen min Son,
 Som Han, hwad fordom mig af ödet för
 nektes att göra
 Till er Åra och wäl, förer med Redlighet
 ut.”

För att ännu mera för efterkommande
 bibehålla minnet af dessa oförgäteliga dagar,
 har Swenska Academien — wagtat den re-
 dan genom ett Åreminne, af för detta Riks-
 Marskalken Grefwe Oxenshjerna författat,
 wisadt sin lifliga tacksamhet för sin Store
 Stiftare och Beskyddare — dock likwäl der-
 på welat gifwa ännu ett bewis, och förden-
 skull, med Hans Kongl. Majestäts Allernå-
 dig-

digste tillstånd, utfästadt ett Pris af Twå
hundra de Ducater Specie för en

Sång

I anledning af Konung GUSTAF III:s
Statues afstäckande.

Ett skönare Anne kunde Academien aldrig för Swenska, Hjertat och Snillet ut-sätta. *)

---

*) Som det torde wa någon att känna de uttryck af agtning hwarmed Utlänningar welat hedra vår Store Konung GUSTAF III, torde följande böra nämnas, skilwät utan alle anspråk på fullständighet. — År 1793 trycktes i Carlsruhe, Geschichte GUSTAFS III von Ernst Ludwig Posfelt. — 1794 utkom i Wenedig, Storia di GESTAVO III. Re di Svezia, 3 Band in 8:o. — Och 1798: GUSTAFS Tod, ein Trauerspiel von Horst, in 12:o.

Bilagor.

N:o 1.

Ord till Musiken,
som å Børsalen uppfördes.

Choeur.

Framtråden, älskade sorgliga minnen,
Blanden förtroligt i ädlare sinnen
Saknadens smärta med ägandets fröjd;
Svåstven kring Stoden i festliga drågter,
Wisen, med GUSTAF, åt kommande slägter,
Sällhetens mistning och sällhetens höjd!

Recitativ.

Hon nalkades, den wäntade och sköna Patrio-
tismens andaktsstund;
Och Tacksamheten gick, med Sorgen i för-
bund,
Att tända offrets eld och Hjeltens slugga
fröna.
Här

Här GUSTAF, fordna dar, beskyddande och mild,
 Och lifwat och förtjust med sina blickars möte;
 Han är ej helt af döden från och skild:
 Hans trogna Stad behåller i sitt sköte
 Annu Hans aska och Hans bild.

Aria.

Den Regent, hwars höga dygder,
 Hwars förtjens och hwars bedrift
 Grälst och hedrat Månkens bygder,
 Hös förklarad ur sin grift.
 I det Fosterland Han hämnat,
 I de gerningar Han lemnat,
 I de Segrar som Han vann,
 Af Sin åras glans beskudad,
 Genom mensklighet förgudad;
 Ewigt bland oss lefwer Han.

Solo med Choeur.

Så länge tidens bölja sparar
 Et rum åt GUSTAFS minnes-stod,
 Så länge denna sten förwarar
 Ditt nit, din trohet och ditt mod; —
 Njut, frie Borgare, din lycka,
 Igenom lydnad dubbelt stark:
 Ej din Monark skall dig förtrycka
 Och du ej swika din Monark.

Reci-

Recitativ.

Den sällhet GUSTAF spridt, likt Himlens
 ljus, från Thronen
 Ogäldlig blef, som Himlens lån;
 Men ibland allt, som GUSTAF skänkt Na-
 tionen,
 War intet högre än Hans Son.
 Född att med samma rätt på samma hjer-
 tan råda,
 I wådans tid war Skyddsgud, wårt
 förswar,
 Han gömdes för war syn, som Stoden
 af Hans Far;
 Gläds, Stockholm! på en gång du återfåg
 Dem båda.

Aria med Choeur.

Du kommer, — Sverige tar emot
 Sitt wärn, sin älskling och sin heder,
 Och lägger, hänryckt, för Din fot
 Sin fröjd, sin kärlek, sina eder.
 War helsad af Nationens röst,
 Som Dig och hoppet återfunnit;
 War tryckt till dessa trogna bröst,
 Dem Du för ewigt åt Dig wunnit.

Final.

Final=Choeur.

Hjeltmod och Dygder! njuten er rätt;
 Besjw GUSTAF ADOLPH! Besjw FRED-
 RICA!

Kung, må för Din spira, arf åt Din Att,
 Fienderna bäfwa, sorgerna wika!
 Wäntom en kommande ljusare tid,
 Nytom det heliga trofasta bandet;
 Skydde medborglighet, endragt och frid Fä-
 derneslandet!

N:o 2.

Den 24 Januarii 1808.

Dityramb.

D lyfnen! D hörden I ljuden?
 Har Tjusarens lyra ej klingat,
 Har Håmmarens båga ej dånat
 Från glimmande skullran i skyn?
 D blicken! D syntes ej Guden,
 Som Deliska dalen försködat,
 Och Pytiska ormen betwingat? —
 Förtrollar ej hoppet wår syn?

Se Han kommer! Se till stranden!
 Kännen I Hans gudagång?
 Sångmör! edra stämmor blanden
 Med Quirifers Jubelsång!
 Guden kommer — O! i glansen
 Af Hans hulda Majestät,
 Till Hans möte gläntigt dansen,
 Smygen kring Hans lockar kranzen,
 Kasten blommor för Hans fjät!

Dansen, Gratier; Sjungen, Varder!
 Zanden offret, Medborgsmån!
 GUSTAF kommer, GUSTAF warder
 Uppenbar för eder än —
 Han, som Smilens lefar ledde,
 Hjeltars blick, — med samma hand,
 Han, som Swerges wäl beredde,
 Han, som lif och dager bredde
 Öfver polens winterland!

Dyrkade bild!
 Uck, huru sann,
 Uck, huru mild!
 Sådan war Han —
 I dessa dragen,
 Tala Vihagen,
 Öfjustwa, höga,

Snillet och känslans och vishetens röst —
 Vikaså huld, så majestätlig,
 Står den Öddlige, oförgätlig,
 I våra bröst!

Sådan var Han, den goda Kungen!
 Sjungen, I Skalder! och åter sjungen:
 Sådan var Han!
 Svea! med festliga Kanonader
 Bjud dina ättlingar hylla sin Fader,
 Hylla sin första Medborgsman!

Eller — din Åskling stum betrakta,
 Sjunk till Hans fot, och sucka sakta:
 Sådan var Han!
 Bjud dem, ack! bjud dina myriader
 Hylla med heliga tårar sin Fader,
 Hylla sin första Medborgsman!

Är Han då borta? — Grymma lagar!
 Hvi är Han borta?
 Hvi är Han ryckt från sitt Folk och sin
 Nord?
 Flyktiga, korta, gyllne dagar!
 Hvarför så korta,
 Hvarför så få, åt en suckande jord?
 Skall Han ej mer, under brydsamma tider,
 Trygga

Trygga sitt rikes sjelfständiga ro, —
 Väcka, i Göttriff och urgammal tro,
 Wäru åt en wån, som af wäldsmakten lider, —
 Tvinga en owån, i ljungande strider,
 Att i Hans grannskap med foglighet bo?
 Skall Han ej faderligt wäcka och främja
 Fredliga möder til trefnad och gaga?
 Skall Han ej ömsom, från Thorndödnarns wagn,
 Sjelfswäldets Hydra försträcka och tämja, —
 Ömsom, från Deliers strålande Char,
 Wanorna styra för ljusare dar,
 Sprida kring fjällbygden Grefelands dager
 Och, i des rena och lifwande sten,
 Mellan de trefliga lunder af Lager,
 Uppa och hägna ett nyfödt Athen? —

Jo! GUSTAF lefwer än. Jo! Han, odödlig
 blifwen,
 Blef ej från våra hjertan skild.
 Och dubbelt får, och dubbelt återgif-
 wen
 Uti sin Attling och sin Bild,
 Gör och Han lefwer lika mild. —
 Gör våra barn så sannt förklarad
 På konstens trollande befäl, —
 Gör och, i GUSTAF ADOLPHS själ,
 Att GUSTAF sannare bewarad. —

O Du, — i Folkets bygd mer nöjd än i
ett Hof,

O Du, som, återburen i vårt stöte,
Hör alla stämmor ljuda till Ditt lof,
Ser alla hjertan flyga till Ditt möte!

Hwad äga wi för lön åt detta hjeltemod,
Att detta fadersnit, hvarmed Du för oss
vakar?

Hwad äga wi för ärestod,
Som ej din stora själ försakar?

Men, dyre, dyrkansvärde Kung!

Men då, af ädla forger tung, —

Uti Själlen, Himlens stöd, fring hwilken
ästor bullra,

Du ensam står på Nordens strand

Och lyfter, wis, en pröfwad skullra

Med hördan af ditt Fosterland:

Se, Prins! till denna Wärd, — tänk här,
förnöjd och lugnad,

På Götters gamla tro mot Wasars ädla
Stamm,

Och frön ditt verk — och känn med
hugnad,

Att Swea ej blir otacksam!

S å n g

Wid aftäckningen af Konung
GUSTAF III:s Årestod.

Hwi detta glada sorl, som genom luften
 skallar?
 Hwi denna pryddas plats, och denna Hög-
 tidsfrud?
 Till hwilken Fäst är det, som detta sam-
 klang kallat
 Ut af Kanoners dån och Stridstrompeters
 ljud?

Det ej en Högtid är, att Sastwars un-
 dran lifwa,
 Tyranners gyckel ej, på mening tomt och
 kallt;
 Det Wördnads-offer är, som fria hjertan
 gifwa,
 Af Erkänslan begärdt, af Rättwisän befalldt.
 Aftäckas skall i dag det ewigt dyra
 Minne
 Af Dig, o GUSTAF, Du! ditt Rilkes Jar
 och Wån,
 Så

Så vördadt och så lårt för hvarje redligt
 sinne,
 Af din Förtjenst förvärfdt, och rest af
 Svenske Mån.

Du uti tjugo år, till Swithiods Wäl
 och Nra,
 Ibland ett söndrat Folk en stadig Spira
 höll;
 Du gick på stridens fält att Fredsoliven
 skära:
 Men Martyr för din dygd, Du misskändes
 och föll!

Dock Mildhet var din hämd, din Wallust
 att förlåta,
 Du glömde oförrätt och mindes kärlek
 blott.
 För Troheten Du såg omkring din sjuksödd
 gråta,
 Du slöt ditt öga till för de förleddas brott.

Från Himlen, dit Du gått, Förtjenstens
 lön att smaka,
 O Swerges Engel! tag vårt hjertas röf-
 verk mot,
 Och sänk en huldrif blick på detta Folk
 tillbaka,
 Som ses knäböjande omkring ditt Altars
 fot.

Och

Och Du! Hans Ättling, Du! vårt Hågn,
 vårt Hopp, vår Styrka!
 Till Höjden sånds för Dig hvar Underfå-
 tes bön;
 Vi likt Din Fader Dig med rörda hjertan
 dyrka,
 Och för en lika dygd Dig väntar lika lön.

Men sent till årans höjd må Dig Che-
 ruben rycka,
 Sent må Du skiljas från en trogen, säll
 Nation,
 Som alltid bundit sin, wid sina Kungars
 lycka,
 Och lifwadts utaf nit för dina Fäders Thron.

Du Sjelf ett Minne rest åt Stockholms
 Tro och Lydnad
 Ett prof i GUSTAFS, Stod den af sin fars
 lek ger:
 Ej smickrets offer blott till Residensers
 prydnad,
 Men Gårder hwilka man bland Swenskar
 endast ser.

Liksom, o Store Kung! Din åras glans
 skall brinna,
 Som Konstinårens Ideal, ewinnerlig och
 skön,
 Må

Må dessa Minnen och till sensta tider
 hiina,
 Att mana våra Barn till samma Tro-
 hets rön.

N:o 4.

Höfver Konung GUSTAF III:s
 Statue.

Sonette.

Hvem höjer der mot styn wäl denna Gudas
 panna?
 Hwem nalkas der så hög med fredens gård
 i handen?
 Är det en lustgeni ifrån de bättre lan-
 den,
 Som Tusarens Magi på jorden nödgat
 stanna?
 — Och dessa frydnader betydande och
 granna,
 Som fransa rundt omkring den tempelika
 stranden,
 Och denna mängd af Folk, som omger Al-
 taranden,
 Min syns guddomlighet för hjertat tycks
 besanna.

De

Bedrar mig ðgat ej? Det Tredje GUSTAF
år.

D år Du Store Kung ånnu i Dagen
stigen.

Deh med Dig Nordens fred utur Elysium
bår.

Nej, Svenske Praxitel! Du rest ewinner
ligen

Dig denne Årestod med GUSTAFS Budas
drag,

Som lefwa nu för os af konstens troll,
behag.

N:o 5.

Utomlands slagne Medailler öfwer
Konung GUSTAF III:s Död.

N:o I. Divo GUSTAVO Regi Sveciz.
(Högst Salige Sveriges Konung GUSTAF).
Hufvudet med utslagne hår. Under en strå-
lande Nordstjerna läses i 3 råde rader:
J. Cæsari Virtutib. Et Fato Similis. (Lif
Julij

Julius Caesar i Dygder och Ede.) 12:te storl. af Lars Grandel i Rom, Stucken 1793.

N:o 2. GUSTAVUS III. Rex Sveciæ Parricidio Peremptus. (GUSTAF III. Sveriges Konung, förrådeligen omkommen.) Bröstbilden uti Uniform, med Kongl. Preussiska Swarta Orns-Orden och Mantel; bakom står: Stierle Fecit. — Luget et Horret. (Hon begråter och affyr.) Sverige, föreståldt såsom en sorgsen sittande Drottning, stödjande hufsvudet emot wänstra armen, som hwilar på en med Cypress-feston prydd Graf-Urna, wid hwilken Sveriges Wapen-Stöld är uprest. Högra handen utsträcker hon med sassa bakom sig, emot en där på marken liggande Pistol och ormslingrad Masque, (hwilka utmärka det å Konungen föröswade Lönnmordet). Uti 2:ne rätta rader i Exerguen ses Dödsdagen: D. xxix Mart. MDCCXCII. (Den 29 Martii 1792.) 13:de storl. Stucken af Medailleuren Stierle i Berlin.

N:o 3. GUSTAV III. König von Schweden. Hufsvudet lagerkrönt. Nederst står: S. — Starb durch Muechelmord; och nedansföre i 2:ne rätta rader: Den 29 Merz 1792. En Pistol och en Masque, omkring hwilka en tres

trehöfödad Örm slingrat sig. 6:te storl. Af-
wen af *Stierle* i Berlin förfärdigad.

N:o 4. GUSTAVUS III. D. G. Rex
Sveciæ. Bröstbilden, med ombundit hår,
Harnest, Mantel och Seraphimer-Bandet.
Nederst står: *C. H. Kübler* Fec. — Tam Mar-
te quam Mercurio. (Så wäl genom Mars
som Mercurius, eller: Så wäl genom Taps-
perhet, som Klokhet.) En med Sveriges
Tre Kronor tecknad, med Cypress-guirland-
der omlindad och med Kongl. Krona betäckt
Graf-Urna, stående på en fyrkantig Sar-
cofage, å hwars framsida, uti en oval
Basrelief, Konungens grusweliga Mord på
Masquerade-Balen å Opera-Huset förestäl-
les, med underskrift på en sedel: Heu male
Peremptus. (O! huru grymt omkommen!)
Allihanda Stridswapen, samt Sjö- och
Land-Tropbeer omgiffwa denna Grafwård,
wid hwars högra sida synes en Genius, så-
som en naken, uppå en Canon stående Bos-
se, hwilande wänstra armen emot Carco-
phagen, och med högra handen pekar åt, och
tillika sorgsen bestådar förenämde Basrelief.
På wänstra sidan om Grafwården, där en
Wägskål ligger, står Styrkan i Qwinno-
gestalt, med wänstra armen stödd emot en
Pelare, hållande uti högra handen en Lager-
frans

frans upphögd, för att fästa på Graf-
urnan, hvar öfver en af 13 Stjernor formes
rod Krans utspider klara strålar. Omkring
henne ligga: en Sol, en Mercurii staf, ett
omstjelpit Önnoghetshorn, hvarutur Mynt
faller, och en utsläckt rykande Gackla. Uti
4 råta rader läses i Exerguen: Natus D.
xxiiii Jan. mdcxxxxvi. Succ. D. xii Feb.
mdeclxxi. Trucid. D. xvi. Mart. mdcxcxii.
Ob. D. xxix. Sep. Mens. et An. (Född
den 24 Jan. 1746. Tillträdde Regeringen
d. 12 Febr. 1771. Särades den 16 Martii
1792. Dog den 29 förenämde Månad och
år.) 17:de storl. gånsta wäl gjord af Mes-
sieursen C. A. Kübler i London.

Beskrifningarne öfver dessa Medailler
har Öfver-Inspectoren Herr Neschke be-
hogat meddela, och finnas de i hans rika och
wackra Samling.

Historiska Tillägg.

För att gifwa Allmänheten en närmare kunskap om våra 3:ne dyrbara Statuer, torde det ej vara öfversködligt att uppgifwa kostnaden för hvar och en.

Konung GUSTAF I:s, pagtat den Metall som Kronan skänkte, kostade något öfver 200,000 Dal. R:mynt.

Konung GUSTAF ADOLPHS, som i anseende till Hästen nödvändigt skulle bli den dyraste, kostar 174,192 R:dr. 30 β. 10 rst. Och wägte Metallen, som till den samma åtgick, 181 Skepp. 11 lißp. 10 skålp.

Samt kostade den nyligen aftäckte Konung GUSTAF III:s, efter betingat arfwode, 30,000 R:dr. *)

För

---

*) Närwarande tids ställning torde kanske icke göra det öfversködligt att nämna, det Skånska Ridderskapet och Adeln 1807 anhöll hos Hans Kongl. Majestät, att så uppresa en Minneswård af Hans Kongl. Maj:ts wälgerningar, och deras undersåtliga tacksam-

För Konstslöjdskåren må man slutligen tillkännagifwa, att den för sin skicklighet allmänt bekante Herr Hof-Graveuren Heland ämnar på en Planche, 28 tum bred och 19 tum hög, föreställa Afstäcknings-Ceremonien, då Statueplatsen kommer att synas sådan som han denna oförgäteliga stunden war beprydd. Och komma desutom Hans Kongl. Maj:t och alla wid detta tillfälle officierande högre Ambetsmän att der med möjligaste likhet föreställas.

het. Men att Hans Maj:t afslög detta, och i det stället proponerade uppresandet af Grefwe Magnus Scenbocks Årestod. — Så skola Hielstar och Råderneslandets Förswarare af efterkommande hedras. "Dulce et decorum est pro patria mori."

I. Berättelse om Konung GUSTAF III:s Årestod.

När Konung GUSTAF III, den 30 Aug. 1790, återkom til Stockholm ifrån Finland och efter slutad Fred, upväntades i porten, af Magistraten och Borgerkapets Äldste, anförde af Herr Öfver-Ståthållaren, Hans Exc. Hr Riks-Rådet m. m. Frih. Carl Sparre, som anhöll om Konungens Tillstånd, för Borgerkapet, at få uprefa Hans Majests Årestod, til oförgångeligt Minne af Des Omfonger för Fäderneslandet. Konungen lemnade et nådigt Afseende åt denna Borgerkapets underdåniga Anhållan; men önskade, at Borgerkapet icke företog något, som des förmåga, efter et så nyligen öfverfländet Krig, ej medgaf. Då Borgerkapets Äldste den 2 Oct. f. å. uti andra Ärenden inför Hans Exc. Hr Öfver-Ståthållaren voro samman kallade, beslöts dock ytterligare at, under Hans Excellences Inseende, Statue-Arbetet borde företagas och fullbordas *). Statuen skulle gjutas uti Bronze, såsom varagtigast; och begårde Borgerkapets Äldste, at Hans Exc. hos Konungen ville i underdånighet anhålla, det Hans Majest tacktes utse den Plats, hvarest Statuen borde uprefas. Konungen förordnade genom Skrifvelse under den 18 Nov. 1790, at Stället för Statuen blefve gamla Stenhuggeri-platsen, nedan före Slottsbacken, hvilket Stenhuggeri förslades til annan ort; och blef, om Statue-platsens apterande samt Grunden, vidare stadgad genom Kongl. Brefven under den 30 Martii och 29 Nov. 1791. Esquisfen til Statuen förfärdigades ock genast af Hr Profesforen och Riddaren Seygell, äfven som början gjordes med Grundläggningen, och var den stora Modellen färdig at

F
for.

*) Konungen är stående och klädd i den Dräkt, som Hans Majest bar, då han vann det så ärofulla Sjöslaget vid Swensksund 1790.

formas den 19 Julii 1793. — Med Directionen öfver Porphyry-Verket uti Dalarne slutades Contract den 9 Martii sistn. år om Piedestalen, at, efter uppgifne dimensioner, färdig uti Stockholm aflevereras. Imedlertid afstādnade sjelfva Statue-Arbetet, til des Hans Exc. Herr Öfver-Ståthållaren, Friherre von Esen, fann, för sin personligt underdåniga Vördnad och Erkänsla emot den Konung, hvilkens Nåd han under et pröfvadt Nit åtnjutit, uti sit Ämbete en anledning at befordera Borgerskapets Beslut til en hittils saknad Verkställighet. Under Hans Excellences Inseende blef således, den 22 Dec. 1796, Contract ingånget med Hr Capitaine-Mechanicus Carl *Apelquist* om Gjutningen och det mera Arbetets fullbordan fordrade. Efter Hans Excellences underdåniga Anmälan ficktes ock Hans Kongl. Maj:t, under den 12 Martii 1797, sluteligen i Näder förordna hvad angående Statuens Emplacement selade, och var en början gjord med Armaturens ihopafättande, hvarestör följt Vaxets anläggning, Formens uprefande, Kärnans ingjutning, samt Vaxets änteliga reparation, då man i detta Arbete igenkånt den Store Måstaren, som nästan öfvertråffat sig och visat huru hans Själ varit upfyld med det lifligaste Minne af de Svenska Konsternas Beskyddare, hvilken här synes uti en förundransvärd och Majestätlig Likhet. Efter den med Hr Capitaine *Apelquist* slutade Öfverenskommelse, skal Statuen vara färdig vid slutet af år 1799. Om med Konungens nådiga Affigt få Öfverensskämmer, bör intet hinder möta, med mindre des Inauguration kunde den 24 Jan. 1800 uplifva en för Svenska Hjertan så kär Aminnelse. Det vore önskeligt, at Hr Capitaine *Apel-*

Apelquist förde en, uti det minsta omständelig, Dagbok om alt hvad vid detta Statue-arbete förefaller; ifrån den dag han det emottagit. Detta märkvärdiga Monument förtjenar desto mera denna Upmärksamhet, som uti det Tidhvarf, vi öfverlevvat, då Barbariet fört et segrande Våld på Konsternas Måsterstycken, Sverige, med en tillätelig Egenkärlek, må inom sig draga hedern utaf at uprefa Vårdige Minnesvärdar åt Store Regenter och förtjente Män, hvilkas Mod och Dygder förmått uprätthålla Samhällets bestånd och afhålla Sjelfsvålds-yrans utbrott. Porphyr-Piedestalen aflemnades här uti Stockholm den 19 Junii detta år: Arbetet är lika så fullkomligt som det är föllsynt, och hörer til de Romerska Konsternas måst lysande Tidhvarf. Den är således värdig det Monument den skal bära; och så äro de Ställen, där något dylikt kan visas. Uti Piedestalen är inhuggen denna, med Konungens nådiga Bifall, af Des Vitterhets-Historie- och Antiquitets-Academiens] författade, Inscription:

Åt

Konung GUSTAF III

Lagstiftare

Segervinnare

Fredens Återställare

Af

Stockholms Borgerskap

MDCXC.

2. Berättelse om *Obeliskan.*

Handlingarne omtala de oroande Upträden, hvilka, under de sednaste Krigs-åren, våpnade Stockholms Borgerkap, och, för den goda sakens försvar, förde Borgerkapets Medlemmar ifrån deras stilla Yrken. Konungen lemnade icke de tillfällen fruglöse, då han fick anledning at betyga sin nåd och sit välbehag öfver Borgerkapets välförhållande; men då Konungen, efter Krigets slut, den 30 Aug. 1790, upträdde uti Rådhus-Salen, täcktes Hans Maj:t i nåder förklara sig hafva beslutit at, til Minne af Borgerkapets Nit och Trohet, låta upresa en Obelisk, och til Kostnaden deraf hafva anslagit sin Lott, såsom Befälhafvare, af Flottans Pris-penningar; Stället önskade Hans Maj:t at Magistraten och Borgerkapet upgäfvo, och blef Ritningen til Obeliskan i underdånighet emottagen af Hans Exc. Herr Öfver-Ståthållaren Frih. Carl Sparre, som den 4 Sept. hörde Borgerkapets Äldste, hvilka i underdånighet anhöllo, at Konungen täcktes Sjelf förordna om Stället för Obeliskan, utan afseende på deras Önskan, at dertil kunde utses Platzen emellan Kgl. Slottet och Öfver-Ståthållarens Palats; såsom å hvilken Plats Borgerkapet under Kriget hade sin Parade. En af Slotts-Bäckens utseende den tiden befarad trångsel gjorde härvid betänkeligheter; men med Obeliskens tillbyggande af Granit börjades genast å Carlbergs ågor uti Skogen emot Hufvudsta, där man funnit et tjenligt Granit-brott. Verksamheten uti det öfriga hvilade til dess Hans Kongl. Maj:t, under den 4 Dec. 1797, genom nådig Skrifvelse
til

til Landshöfdingen öfver Stockholms Län, Com-
 mendeuren af Kongl. Nordstjerne-Orden, Herr
 Baron Samuel af Ugglas, förklarade sig vilja det-
 ta sin Högstäl. Herr Faders Beslut fullborda,
 samt i nåder updrog Herr Baron och Landshöf-
 dingen Inseendet deröfver: varande Adolph
 Fredrics Torg utfedt til Obeliskens Uprefande,
 såsom hvars stora Utrymme visade alla de förde-
 lar, hvilka et sådant frittstående högt Monument sy-
 nes kräva; men då, vid anställd Underökning, det
 blef funnet, at Torget är en uti äldre Tider
 fylld karragtig Plats, hvilken, all försigtighet o-
 agtadt, icke med säkerhet kunde bära en så be-
 tydande tyngd som den Obeliskan innehåller,
 hvars minsta Sättning vore äfventyrlig; så fann
 Hans Maj:st i nåder godt at härutinnan göra
 ändring samt, under den 26 Martii 1798, för-
 ordna at Obeliskan uprefes på Slotts-Backen, e-
 mellan Kongl. Slottet, Stor-Kyrkan och det för-
 ra Indebetouska Huset, där ingen trångsel nu
 mera är at befara, sedan Platsen blifvit utvid-
 gad genom borttagning af Indebetouska Träd-
 gården och de Sidomurar, hvilka tillföre in-
 stängde et Gårdsrum framföre Öfver-Stårhållare-
 Palatset. Under Hr Baron och Landshöfdingen
 af Ugglas inseende bestyres nu Arbetet af Ko-
 nungens Stallmästare Hr Lars Alger *Bergencroutz*,
 samt Major-Mechanicus Hr Jon. *Lidström*; man
 är för det närvarande Tyfslofatt med Grundens
 gräfning och de til Obeliskan hörande Granit-
 blockars införande Sjö-vågen til Staden. Det
 Block, som utgör Piedestalen, och först flyttas,
 väger 360 Skp:d; och blifver denne Minnesvärd
 äfven så förträffelig, som den uti vårt Tide-
 hvarf är ovanlig. Den Nit och Verksamhet,
 F 3 hvil-

hvilken utmärker Styresmannen, lofvar ock en så snar Verkställighet, som möjligheten medgifver. Det vore önskeligt, om man vid Grundgräfningen haft tillfälle at gifva någon Upmärksamhet åt de flere Lager hvaraf Grunden består; såsom ländande til at bestyrka visse historiske Uppgifter: man vet, til exempel, at Stor-Kyrkan uti Kon. Gustaf I:s tid blef åt denna fidan af-tagen öfver 30 alnar, och grunderna efter den gamla Kyrkan samt Kyrko-gården bör man nu finna, med mera *).

10.

Ifrån Hr D. And. Ol. RHYZELIUS, Biskop i Linköping; dat. Därstädes, d. 17 Jan. 1758.

Innehåll:

Inga Manuscripter i Svenska Historien at införas uti Svenska Bibliotheket.

Scribacissimo indeque publicis literis studiisque proficientissimo pariter & utilissimo atque gratissimo D:no
CAROLO CHRIST. GJOERWELL,
Quælibet ex voto!

Hvar-

*) Bägge dessa Berättelser äro upfatte och meddelade uti Aug. månad 1798.

NAMN, KARAKTÄR OCH ADDRESS

